

Sygn. akt: VIII Ua 21/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Adamus (sprawozdawca)
Sędziowie:	SSO Lilianna Michaldo SSO Teresa Dębska - Brudnik
Protokolant:	sekr. sąd. Katarzyna Bielak

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 roku w Krakowie

sprawy z wniosku E. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 stycznia 2014 roku sygn. akt IV U 1031/12/N

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie

Sygn. akt VIII Ua 21/14

UZASADNIENIE

wyroku z 24 czerwca 2014 r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014 r., sygn. akt

IV U 1031/12/N Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję ZUS Oddział w C. z dnia 16 sierpnia 2012 r., znak: (...) od której odwołanie wniosła E. O. w ten sposób, że zwolnił odwołującą się od obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego za okres od dnia 8 czerwca 2012 r. do dnia 21 czerwca 2012 r. oraz od uiszczenia odsetek za pobrane świadczenie za ten okres i w pozostałej części oddalił odwołanie.

Wyrok ten zapadł na podstawie następujących ustaleń faktycznych:

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2012 r., znak: (...), ZUS Oddział w C. na podstawie art. 17, art. 66, art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (dz. U. z 2010 r., Nr 77, poz. 512 ze zm.) oraz art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych (dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz 1585 ze zm.) zobowiązał E. O. do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od 8 czerwca 2012 r. do 28 czerwca 2012 r. wraz z odsetkami w łącznej kwocie 1.626,84 zł.

Odwołaniem z dnia 17 września 2012 r., E. O. zaskarżyła w całości decyzję ZUS, wnosząc o jej uchylenie i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Za bezsporne w sprawie Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uznał, że E.

1

O. była zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) w P.. Z powodu niezdolności do pracy przebywała na zwolnieniu lekarskim w okresie od 5 czerwca 2012 r. do 28 czerwca 2012 r. Wynagrodzenie za przedmiotowy okres wypłacał odwołującej pracodawca. W okresie od 5 czerwca 2012 r. do 28 czerwca 2012 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu niezdolności do pracy, ze wskazaniem lekarskim „chory może chodzić”.

W toku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Rejonowy ustalił, że E. O. w związku z pełnioną funkcją kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w P. co roku składała sprawozdania z działalności ośrodka i brała udział w posiedzeniu Rady Gminy, na których przedstawiała sprawozdania z działalności GOPS i udzielała odpowiedzi na ewentualne pytania. W maju 2012 r. E. O. uzyskała negatywną ocenę okresową jako kierownika GOPS, co wywołało u niej załamanie psychiczne i stres. W związku z występującymi zaburzeniami, E. O. otrzymała zwolnienie lekarskie od lekarza psychiatry.

Ponadto Sąd pierwszej instancji ustalił, że E. O. w dniu 22 czerwca 2012 r. odebrała produkty żywnościowe, które szybko się psują z Magazynu (...) w Ł.. Za powyższe nie otrzymała wynagrodzenia, ani też zwrotu wydatków na paliwo.

W dniu 23 czerwca 2012 r. uczestniczyła w zakończeniu roku szkolnego młodszego syna, zaś w dniu 26 czerwca 2012 r. obecna była na posiedzeniu Rady Gminy, w którym nie brała czynnego udziału. Jej obecność na sesji związana była z chęcią zapoznania się ze sprawozdaniem z działalności ośrodka i opinią na temat jej pracy zawodowej.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, których treść i prawdziwość nie była kwestionowana oraz w oparciu o zeznania odwołującej i opinię biegłego lekarza psychiatry.

Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w części w jakiej dotyczy obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego za okres

od dnia 8 czerwca 2012 r. do dnia 21 czerwca 2012 r. W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone.

Przedmiotem oceny Sądu Rejonowego była kwalifikacja zachowania odwołującej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, tj. od 5 czerwca 2012 r. do 28 czerwca 2012 r. jako wykonywanie pracy zarobkowej lub wykorzystywanie zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, co wiąże się z utratą prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia (art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r., Nr 77, poz. 512 ze zm.)).

W niniejszej sprawie zwolnienie lekarskie zostało wystawione w celu poprawy stanu zdrowia psychicznego E. O.. Sąd pierwszej instancji uznał powyższe za w pełni uzasadnione, mając na uwadze charakter wykonywanej przez odwołującą pracy tj. praca z ludźmi i związana z tym ocena społeczna jej osoby oraz okoliczność otrzymania przez nią negatywnej oceny jej działalności zawodowej. Sąd Rejonowy uznał, że zarówno z opinii biegłego lekarza psychiatry jak i z okoliczności wynika, że cel zwolnienia został zrealizowany w okresie od 8 czerwca 2012 r. do 21 czerwca 2012 r., zaś czynności podejmowane przez E. O. począwszy od dnia 22 czerwca 2012 r. były niezgodne z celem zwolnienia lekarskiego. Tym samym zwolnienie za okres po 22 czerwca 2012 r. było niezasadne. Natomiast w okresie od 8 czerwca

2012 r. do 21 czerwca 2012 r. cel zwolnienia lekarskiego był realizowany i odwołująca odzyskała zdolność do pracy po dniu 22 czerwca 2012 r.

Od wyroku apelację złożył ZUS Oddział w C..

Apelujący zaskarżył wyrok w części w jakiej Sąd pierwszej instancji zwolnił ubezpieczoną z obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego za okres od 8 czerwca 2012 r. do 22 czerwca 2012 r., podnosząc zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 17 ust 1 i art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r., Nr 77, poz. 512 ze zm.) poprzez błędną ich wykładnię. Zdaniem ZUS odwołująca we wskazanym okresie wykonywała czynności należące do jej zwykłych, codziennych obowiązków służbowych, a opinia biegłego psychiatry zawiera argumentację i wnioski pozamedyczne.

W toku postępowania przez Sądem drugiej instancji E. O. podtrzymała stanowisko zawarte w odwołaniu, przecząc argumentom zaprezentowanym w apelacji ZUS.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja jest w pełni uzasadniona .

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr. 60 poz. 636 z późn. zm.), którego naruszenie podniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Z powyższego przepisu wynikają dwie niezależne przesłanki utraty prawa do zasiłku: 1) wykonywanie pracy zarobkowej w okresie niezdolności do pracy; 2) wykorzystanie zwolnienia w sposób niezgodny z jego celem. Do utraty prawa do zasiłku wystarczy zaistnienie jednej z nich.

Nie jest niezbędna ocena, czy "inna praca zarobkowa" była niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego.

Skoro ubezpieczony ma możliwość zarobkowania i korzysta z tej możliwości prawo do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego jest wyłączone. Podstawą do tego wyłączenia jest samo działanie, z którym wiąże się możliwość uzyskania zarobku, niezależnie od tego, czy wystąpi skutek tego działania w postaci rzeczywistego dochodu.

Podstawą żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z tytułu zasiłku jest art. 66 ust 2 i 3 ustawy z dnia 25.06.1999 r.

Nie wszystkie jednak świadczenia pobrane nienależnie podlegają zwrotowi . Zgodnie z treścią powołanego wyżej przepisu ,który jako szczególny ma tu pierwszeństwo przed art. 84 ust 1 i 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych -tylko świadczenia pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności ściśle wymienionych w art. 15-17 i art. 6 i 7 w trybie określonym w ustawie .

Przedmiotem sporu w sprawie było rozstrzygnięcie ,czy E. O. przebywająca na zwolnieniu lekarskim w okresie od 5 czerwca do 28 czerwca 2012 r. naruszyła dyspozycję art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa . W tego typu sprawie punkt ciężkości leży w ocenie zachowania ubezpieczonego w trakcie trwającego zwolnienia lekarskiego. Błędne było zatem stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie , w jakim skupił się on na badaniu kiedy ubezpieczona odzyskała zdolność do pracy a w szczególności , czy w okresie podejmowania czynności sprzecznych z celami zwolnienia była już zdolna do pracy.

W szczególności za błędne należy uznać dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność „czy czynności przeciągane przez odwołującą się podczas niezdolności do pracy w szczególności obecność na Sesji Rady Gminy , czynności związane z dystrybucją darów żywnościowych były działaniami sprzecznymi z celami zwolnienia lekarskiego , czy też nie , czy mogło wpłynąć na przebieg zwolnienia leczenia , a jeśli tak to w jaki sposób.”

Tak sformułowania teza dowodowa nakłada na biegłego obowiązek oceny stanu faktycznego, co jest niedopuszczalne bowiem oceny tej może dokonać jedynie sąd.

W związku z tezą dowodową biegły znalazł się w sytuacji, jaka przysługuje sądowi i zawarł w opinii tezy ewidentnie wykraczające poza jego kompetencje. Dokonał zatem oceny decyzji ZUS w kontekście zakwestionowania całego czasokresu zwolnienia lekarskiego. Biegły ocenił stwierdzoną poza wszelką wątpliwością aktywność E. O. podczas zwolnienia lekarskiego jako oznakę odzyskania zdolności do pracy. Końcowy wniosek opinii, że po 22 czerwca 2012r. ubezpieczona była już zdolna do pracy, bo podejmowała czynności świadczące o poprawie jej stanu zdrowia psychicznego jest nie do przyjęcia. W ten sposób każdą aktywność zawodową w okresie zwolnienia, a więc de facto działanie sprzeczne z celem tego zwolnienia mogłaby być oceniona jako świadcząca o poprawie stanu zdrowia, co ewidentnie wykracza poza cele przepisu art. 17 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.02.2008 **II UK 10/07** zajął stanowisko, że w sprawie o zasiłek chorobowy nie ma znaczenia dowód z opinii medycznej na okoliczność, czy wykonywanie pracy zarobkowej w okresie niezdolności do pracy miało wpływ na stan zdrowia ubezpieczonego (art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jednolity tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267 ze zm. w związku z art. 227 k.p.c.).

(OSNP 2009/9-10/123)

Należy podkreślić, że ZUS w zaskarżonej decyzji nie kwestionował treści zaświadczenia lekarskiego a w szczególności okresu niezdolności do pracy poświadczony przez lekarza, który je wystawił. W związku z tym dywagacje biegłego na temat, kiedy - jego zdaniem - ubezpieczona stała się zdolna do pracy w okresie wystawionego zwolnienia nie mogą być w ogóle brane pod uwagę.

Zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd II Instancji są związane treścią decyzji. Sąd Okręgowy jest związany zarzutami podniesionymi w apelacji. W rozpoznanej sprawie zarzut apelacji dotyczy naruszenia art. 17 ust 1 oraz 66 ustawy zasiłkowej z dnia 25 czerwca 1999r.

Sąd Okręgowy w całości zgadza się z argumentami ZUS podniesionymi w apelacji.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że do zwykłych czynności służbowych E. O. należało uczestniczenie w sesjach Rady Gminy w szczególności tych, na których przedstawiane były jej sprawozdania jako kierownika Gminnego Ośrodka Opieki Społecznej. Odwołująca przychodząc w okresie orzeczonej niezdolności do pracy na sesję wykonywała czynności niezgodne z celem tego zwolnienia. Tak prawidłowo przyjął Sąd Rejonowy. Natomiast z przyczyn, które już wyżej wskazano nie jest prawidłowa konstatacja, iż w dniu 22 czerwca 2012r. odwołująca odzyskała zdolność do pracy. Twierdzenia zaś samej ubezpieczonej, że chciała się sprawdzić pod koniec zwolnienia na forum publicznym należy uznać za nieadekwatne do sytuacji, która powstała. Nie można się zgodzić z tym, że pojawienie się na sesji w obecności Wójta w okresie zwolnienia miało na nią dobrze oddziaływać, nie mówiąc już o społecznym odbiorze tego faktu. Adnotacja na zwolnieniu, że „pacjent może chodzić” upoważniała E. O. jedynie do wykonywania zwykłych czynności dnia codziennego w mieszkaniu a poza mieszkaniem do udania się na ewentualne zabiegi, czy kontrolę lekarską. Poczynienie drobnych zakupów w tym konkretnym stanie faktycznym nie sprzeciwiałoby się również celom zwolnienia. W żadnym wypadku nie mogła natomiast brać udziału w sesji Rady Gminy, ponieważ to należało do jej zwykłych obowiązków służbowych a z uwagi na przyczynę zwolnienia i okoliczności sprawy mogło także utrudnić proces rekonwalescencji.

Pani E. O. w okresie zwolnienia lekarskiego podejmowała także inne czynności, podczas których była widziana w miejscu pracy oraz w okolicy. Nie były to wyłącznie czynności mające charakter prywatny, w ten sposób doszło do odebrania przez nią darów z (...).

Reasumując Sąd Okręgowy znalazł pełne podstawy do podzielenia argumentów apelującego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o naruszeniu przez Sąd I instancji prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 17 ust 1 i art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U., 2010.77.512 ze zm.) a co za tym idzie do zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołania E. O. na zasadzie art. 386§ 1 k.p.c.